

Jaarverslag 2021

De Historische Vereniging Westerwolde is opgericht in 1980 als Vereniging voor Genealogie en Historie “Westerwolde”. In 2011 zijn de statuten van de vereniging aangepast en is de naam veranderd in Historische Vereniging Westerwolde. De Werkgroep Streekhistorie Bellingwedde maakt deel uit van de vereniging en is bestuurlijk geïntegreerd. Evenals de in 2018 opgerichte Historische kring Ter Apel.

De vereniging heeft volgens de statuten ten doel:

- a) het bevorderen van de belangstelling voor en de kennis van de cultuurhistorie van de landstreek Westerwolde en
- b) het fungeren als platform voor een ieder die in de cultuurhistorie van Westerwolde geïnteresseerd is.

De activiteiten van de vereniging richten zich op de (territoria van de) vijf Westerwoldse kerspelen Onstwedde, Vlagtwedde, Sellingen, Wedde en Vriescheloo en de twee Reiderlandse kerspelen Bellingwolde en Blijham die in 1530 als zelfstandige rechtstoel bij het landschap werden gevoegd, in 1538 bevestigd door keizer Karel V.

Ledental

De vereniging telde op 1 januari 2021 586 leden. Op 31 december 2021 bedroeg het aantal leden 592. In 2021 waren er 38 opzeggingen van het lidmaatschap. Hierbij waren 5 royementen wegens het niet betalen van de contributie. Redenen voor opzegging: overlijden, verhuizing naar elders in het land, te oud, geen interesse meer enz.. Ook krijgen we geregeld leden voor één jaar, omdat men het lidmaatschap van iemand cadeau krijgt.

De vereniging stuurt alle bibliotheken in onze regio een exemplaar van Terra Westerwolda. Deze worden zeer regelmatig gelezen/uitgeleend. Bovendien hebben we een 19 ruilabonnementen: wij sturen diverse zusterverenigingen ons blad, in ruil daarvoor ontvangen wij hun tijdschrift. (deze kunnen tijdens de ledenbijeenkomsten ingezien worden of meegenomen naar huis om ze dan, na het lezen, een volgende keer weer in te leveren bij de secretaris.

Wij ontvingen bericht dat in 2021 ons de volgende leden ontvielen:

- Dhr. H. Ammersken, Vlagtwedde
- Dhr. K. de Rijke, Winschoten
- Dhr. C. Mulder, Winschoten
- Dhr. A. Migchels, Onstwedde
- Dhr. H. Dijkmeijer, Vlagtwedde

Dhr. P. L. Feunekes, Nieuwe Pekela
Dhr. J. Wilts, Onstwedde
Dhr. H. Twiest, Deventer
Dhr. G. J. Meijer, Ede
Mevr. H. Middelkamp-Schuring, Exloo
Dhr. B. Potse, Vlagtwedde
Mevr. G. Volders-Boels, Onstwedde
Mevr. A. van Welie, Sellingen
Dhr. P. A. Zandt, Bellingwolde
Dhr. A. Brasser, Vlagtwedde

Ledenactiviteiten

Er werden in 2021 vier ledenbijeenkomsten gepland. Door de Corona-pandemie kon alleen de (uitgestelde) Algemene Ledenvergadering door gaan. Deze vond plaats op zaterdag 16 oktober 2021 in Het Boschhuis te Ter Apel.

De andere geplande bijeenkomsten in Veelerveen (juni), Ter Apel (oktober) en Blijham (december) moesten helaas afgezegd worden.

Op 18 september werd er een mini-excursie gehouden in Bourtange. Deze was op 1,5 meter afstand en grotendeels in de buitenlucht.

Mini-excursie Bourtange

In de garnizoenskerk van Bourtange konden we zo'n 40 van tevoren aangemelde leden verwelkomen. Zij werden in een drietal mini-lezingen meegenomen langs een aantal facetten van de Franse tijd in Westerwolde.

Jochem Abbes hield een inleiding over het thema "De inval van de Fransen in Westerwolde in 1795 en de sporen daarvan in Bourtange en Westerwolde"; Jan Huizing gaf een aantal voorbeelden van Westerwolders die te maken kregen met de wetgeving van de Franse machthebber en Geert Volders ging in op de emancipatiewet waarmee Joden in 1796 burgerrechten kregen.

Na de, op eigen gelegenheid ingevulde, pauze verzamelden de wandelaars zich weer op het Marktplein. De groep werd in tweeën gesplitst en onder leiding van Jochem Abbes of Geert Volders werd er een route gelopen van ongeveer 5 km. Hierbij werd o.a. de Linie Abeltjeshuis bezocht.

Algemene ledenvergadering van 16 oktober te Ter Apel

In de eerste helft van de vergadering werden de gebruikelijke bestuurlijke aangelegenheden besproken, waaronder het jaarverslag 2020.

Financiën

De kascommissie, bestaande uit de heren A. van Heeringen en B. van Gelderen, heeft de financiële boekhouding gecontroleerd en bracht bij monde van de heer Van Heeringen hiervan verslag uit. Alles was in orde bevonden en de vergadering werd verzocht om de penningmeester décharge te verlenen, hetgeen bij acclamatie geschiedde. Penningmeester de heer F. Mol werd door de voorzitter bedankt voor zijn inzet in het afgelopen jaar.

Statutair aftredend waren de heer J.S.A. Huizing en mevr. H.A.H. Kuper-Dijkmeijer. Beide bestuursleden stelden zich herkiesbaar en werden herverkozen. De heer E. Wubs nam afscheid als vertegenwoordiger van de Historische Kring Ter Apel. Voor hem is nog geen plaatsvervanger aangewezen door de H.K.T.

Het inhoudelijke gedeelte van deze vergadering stond in het teken van het bouwhistorisch onderzoek van het Klooster in Ter Apel. Hans Ladrak en Jim Klingers van van Battjes & Ladrak en Klingers Bouwhistorie & Restauratie presenteerden de resultaten van dit onderzoek

en verzorgden een interessante rondleiding in het klooster.

Excursie

De jaarlijkse excursie kon wederom geen doorgang vinden en wordt verschoven naar september 2022.

Bestuursactiviteiten

- Jeugdproject:

Het doel is: “de jeugd te enthousiasmeren voor de Westerwoldse geschiedenis en cultuur”.

In 2020 waren er al gesprekken geweest met allerlei mensen/instanties. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in het plan om te komen tot een Canon van Westerwolde. Tijdens de ALV van 2020 werden door de toen aanwezige leden heel veel items aangedragen.

Eind 2021 is er een Werkgroep Canon geformeerd. Deze bestaat uit tien personen.

1 december heeft de werkgroep digitaal vergaderd over hoe deze Canon vorm gegeven kan worden. In de komende jaren zal dit uitgewerkt worden.

- Landschapsbiografie: diverse leden van onze vereniging waren betrokken bij dit project.

Op 7 oktober werd de Landschapsbiografie van Westerwolde gepresenteerd in het Boschhuis te Ter Apel. Het indrukwekkende boekwerk neemt de lezer mee in de ontstaansgeschiedenis, de kwaliteiten en de toekomstmogelijkheden van het Westerwoldse landschap. De eerste exemplaren zijn aangeboden aan burgemeester Jaap Velema van de gemeente Westerwolde en aan gedeputeerde Henk Staghouwer van de provincie Groningen.

Door een speciale actie konden HVW-leden middels voorintekening het boek met een korting ontvangen. Hiervan maakten 118 leden gebruik. Inmiddels is een 2^e druk in de maak.

- Het bestuur vergaderde 5x dit jaar, waarvan 3x digitaal.

Enkele punten die aan de orde kwamen: plaatsen infobord Valtherbrug; Cultuurplatform Westerwolde (Geert Volders); luisterwandeling Jipsinghuizen i.s.m. Biblionet; aanbod voorwerpen/boeken enz.; berichten/vragen van leden; voorbereiding bijeenkomsten (die vaak niet doorgingen; Open Monumentendag commissie.

Geregeld komen er bij het secretariaat mails binnen met vragen. Soms kunnen deze beantwoord worden, of wordt er doorverwezen. Ook plaatst onze webmaster interessante vragen/opmerkingen op onze website. Hierop wordt vaak gereageerd.

Terra Westerwolda

Redactie

De redactie bestond in 2021 uit Tjarko van Dijk, Lieuwe Jongsma, Obby Veenstra, (directeur Het MOW), Lizanne Trenning, Geert Volders (hoofdredacteur) en Erik Wubs (eindredacteur).

Aan het voorjaarsnummer 2021 werkte Hans ter Heijden voor het laatst mee als hoofd- en eindredacteur. Vanwege verhuizing legde hij zijn werkzaamheden neer. Ter Heijden heeft ruim vijf jaar een belangrijke bijdrage aan het tijdschrift geleverd. Sandra de Regt is eveneens vanwege verhuizing gestopt als redactielid. In de personen van Lieuwe Jongsma en Lizanne Trenning is de redactie weer op volle sterkte en zijn de taken goed verdeeld.

Er verschenen zoals gepland drie tijdschriften: in het voorjaar, de zomer en de winter. Obby Veenstra vertegenwoordigde als redactielid Het MOW, dat in ieder nummer een artikel aanbood. Ook de Historische Kring Ter Apel levert sinds 2019 in elk nummer een artikel aan.

Vaste medewerkers

André Dümmer (fotografie) en kunstschilder Geert Schreuder (illustraties, o.a. op de cover) leverden voor alle drie nummers wederom belangeloos hun bijdragen. De redactie kon ook dit jaar rekenen op een groot aanbod van ideeën en artikelen van derden.

Vormgeving en productie

Voor de vormgeving tekende Janty Heeres van Janty Design uit Rhederveld, terwijl de druk en distributie werden verzorgd door Wubbe Alvering uit Vlagtwedde.

Ledenwerving en uitbreiding verkooppunten

Vanwege de aanhoudende coronacrisis kon in 2021 geen ledenwerving op markten of informatiebeurzen plaatsvinden. Toch is er geen sprake van een afname en weten geïnteresseerden onze vereniging – hoewel minder sterk dan in 2017-2019 – te vinden. De losse verkoop van ons tijdschrift op een tiental verkooppunten, is met een afname van ongeveer 200 tijdschriften per nummer stabiel gebleven ten opzichte van 2020.

Media

Aan de contacten met de media werd aandacht besteed. Zo werd elk nummer door de redactie met een persbericht aangekondigd in de regionale media (o.a. *DvhN*, *Ter Apeler Courant/Kanaalstreek*, *Streekblad*, *Nieuwsbode*, *Radio Westerwolde*, *Westerwolde Actueel*) en dankzij onze webmaster Marten Fokkens ook op de website van de HVW en Facebook (momenteel 849 volgers).

Het bestuur is ervan overtuigd dat het breed gewaardeerde tijdschrift *Terra Westerwolda*, samen met de altijd actuele website (+ Facebookpagina) én onze gezellige en informatieve ledenbijeenkomsten/excursies de grote belangstelling voor onze vereniging verklaren.

Andere activiteiten

Door de beperkingen rondom het Corona-virus vonden de volgende activiteiten niet plaats:

- deelname aan Dieverdoatsie, in het kader van de Grunneger Weke
- een stand op het Oogstfeest van de Stichting Onstwedder Gaarv'n
- een stand op de info-markt van de Dag van de Groninger Geschiedenis in de Groninger Archieven
- de regionale bijeenkomst van historische kringen/verenigingen in Noord/Midden/Oost-Groningen.

Gelukkig konden enkele zaken nog wel door gaan! Zoals de luisterwandeling in Jipsinghuizen en onze mini-excursie in Bourtange.

“Corona volente” kunnen we onze reguliere activiteiten binnenkort weer oppakken!

K. Kuper-Dijkmeijer
secretaris